

ĐỖ THANH HIÊN (Tổng Chủ biên kiêm Chủ biên)
LÊ THỊ KIM HƯNG

Âm nhạc

7

SÁCH GIÁO VIÊN

Cánh Diều

NHÀ XUẤT BẢN
ĐẠI HỌC SƯ PHẠM TP HỒ CHÍ MINH

ĐỖ THANH HIỀN (Tổng Chủ biên kiêm Chủ biên)
LÊ THỊ KIM HƯNG

Âm nhạc

7

SÁCH GIÁO VIÊN

Cánh Diều

NHÀ XUẤT BẢN
ĐẠI HỌC SƯ PHẠM TP HỒ CHÍ MINH

CÁC TỪ VIẾT TẮT TRONG SÁCH

GV: Giáo viên

HS: Học sinh

SGK: Sách giáo khoa

SGV: Sách giáo viên

THCS: Trung học cơ sở

Lời nói đầu

Các thầy giáo, cô giáo thân mến!

Nhằm hỗ trợ các thầy cô có thêm nguồn tư liệu tham khảo để dạy tốt Sách giáo khoa *Âm nhạc 7*, chúng tôi đã biên soạn Sách giáo viên *Âm nhạc 7*.

Sách giáo viên *Âm nhạc 7* cung cấp các thông tin và gợi ý cách tổ chức dạy học theo định hướng mới, phù hợp với Sách giáo khoa, gồm các nội dung chính sau đây:

- **Phần một** giới thiệu tổng quát về: Chương trình môn Âm nhạc lớp 7, quy trình và phương pháp dạy học các nội dung, một số thông tin về Sách giáo khoa *Âm nhạc 7* (cấu trúc sách, cấu trúc chủ đề, nội dung sách, những điểm đổi mới, phân phối chương trình và dự kiến kế hoạch dạy học,...).

- **Phần hai** (trọng tâm) hướng dẫn dạy học Sách giáo khoa *Âm nhạc 7* theo từng chủ đề cụ thể. Phần này nêu lên những gợi ý dạy học cho 8 chủ đề trong Sách giáo khoa theo cấu trúc: Yêu cầu cần đạt; Thiết bị dạy học và học liệu; Gợi ý về phương pháp và cách tổ chức các hoạt động dạy học, học tập.

Căn cứ vào điều kiện, hoàn cảnh cụ thể, các thầy cô nên vận dụng các nội dung và gợi ý trong Sách giáo viên một cách linh hoạt, phù hợp. Chẳng hạn như có thể thay đổi trình tự và nội dung của các tiết học; điều chỉnh về phương pháp, thời lượng dạy học, hình thức hoạt động,...

Chúng tôi mong các thầy cô sẽ sáng tạo ra những giờ học Âm nhạc sinh động, tươi vui, hiệu quả, mang đến cho các em học sinh thật nhiều hứng thú và niềm vui.

Chúc các thầy cô thành công!

CÁC TÁC GIẢ

I. KHÁI QUÁT VỀ CHƯƠNG TRÌNH MÔN ÂM NHẠC LỚP 7

1. Đặc điểm môn học

Âm nhạc là môn học bắt buộc ở lớp 7, bao gồm những kiến thức và kĩ năng cơ bản về hát, nhạc cụ, nghe nhạc, đọc nhạc, lí thuyết âm nhạc, thưởng thức âm nhạc. Chương trình môn Âm nhạc lớp 7 giúp HS trải nghiệm, khám phá và thể hiện bản thân thông qua các hoạt động âm nhạc nhằm phát triển năng lực thẩm mĩ, nhận thức được sự đa dạng của thế giới âm nhạc và mối liên hệ giữa âm nhạc với văn hoá, lịch sử cùng các loại hình nghệ thuật khác; đồng thời hình thành ý thức bảo vệ và phổ biến các giá trị âm nhạc truyền thống.

2. Quan điểm xây dựng chương trình

Chương trình tập trung phát triển ở HS năng lực âm nhạc, biểu hiện của năng lực thẩm mĩ trong lĩnh vực âm nhạc thông qua nội dung giáo dục với những kiến thức cơ bản, thiết thực; chú trọng thực hành; góp phần phát triển hài hoà đức, trí, thể, mĩ và định hướng nghề nghiệp cho HS.

Chương trình kế thừa và phát huy những ưu điểm của chương trình môn Âm nhạc hiện hành, đồng thời tiếp thu kinh nghiệm xây dựng chương trình của một số nền giáo dục tiên tiến trên thế giới. Nội dung giáo dục của chương trình được thiết kế theo hướng kết hợp giữa đồng tâm với tuyến tính; thể hiện rõ đặc trưng nghệ thuật âm nhạc và bản sắc văn hoá dân tộc; tích hợp cao ở các lớp học dưới, phân hoá dần ở các lớp học trên.

Chương trình xây dựng những hoạt động học tập đa dạng, với sự phong phú về nội dung và hình thức, nhằm đáp ứng nhu cầu, sở thích của HS; tạo được cảm xúc, niềm vui và hứng thú trong học tập.

Chương trình vừa bảo đảm những nội dung giáo dục cốt lõi thống nhất trong cả nước, vừa có tính mở để phù hợp với sự đa dạng về điều kiện và khả năng học tập của HS các vùng miền.

3. Mục tiêu

Chương trình môn Âm nhạc lớp 7 giúp HS phát triển năng lực âm nhạc dựa trên nền tảng kiến thức âm nhạc phổ thông và các hoạt động trải nghiệm, khám phá nghệ thuật âm nhạc; nuôi dưỡng cảm xúc thẩm mỹ và tình yêu âm nhạc; tiếp tục hình thành một số kĩ năng âm nhạc cơ bản, phát huy tiềm năng hoạt động âm nhạc; nhận thức được sự đa dạng của thế giới âm nhạc và mối liên hệ giữa âm nhạc với văn hoá, lịch sử, xã hội cùng các loại hình nghệ thuật khác, hình thành ý thức bảo vệ và phổ biến các giá trị âm nhạc truyền thống; góp phần phát triển những phẩm chất chủ yếu và năng lực chung đã được hình thành từ các lớp dưới.

4. Yêu cầu cần đạt

4.1. Yêu cầu cần đạt về phẩm chất chủ yếu và năng lực chung

Chương trình môn Âm nhạc góp phần hình thành và phát triển ở HS các phẩm chất chủ yếu (yêu nước, nhân ái, chăm chỉ, trung thực, trách nhiệm) và các năng lực chung (tự chủ và tự học, giao tiếp và hợp tác, giải quyết vấn đề và sáng tạo) theo các mức độ phù hợp với môn học, cấp học đã được quy định tại Chương trình tổng thể.

4.2. Yêu cầu cần đạt về năng lực đặc thù

Chương trình môn Âm nhạc tập trung hình thành và phát triển ở HS năng lực âm nhạc, bao gồm các thành phần năng lực sau:

– *Thể hiện âm nhạc*: biết tái hiện, trình bày hoặc biểu diễn âm nhạc thông qua các hoạt động hát, chơi nhạc cụ, đọc nhạc với nhiều hình thức và phong cách.

– *Cảm thụ và hiểu biết âm nhạc*: biết thưởng thức và cảm nhận những giá trị nổi bật, những điều sâu sắc và đẹp đẽ của âm nhạc được thể hiện trong tác phẩm hoặc một bộ phận của tác phẩm; biết biểu lộ thái độ và cảm xúc bằng lời nói và ngôn ngữ cơ thể; biết nhận xét và đánh giá về các phương tiện diễn tả của âm nhạc.

– *Ứng dụng và sáng tạo âm nhạc*: biết kết hợp và vận dụng kiến thức, kĩ năng âm nhạc vào thực tiễn; ứng tác và biến tấu, đưa ra những ý tưởng hoặc sản phẩm âm nhạc hay, độc đáo; hiểu và sử dụng âm nhạc trong các mối quan hệ với lịch sử, văn hoá và các loại hình nghệ thuật khác.

* Yêu cầu cần đạt ở cấp THCS:

Thành phần năng lực	Biểu hiện năng lực của HS
Thể hiện âm nhạc	– Biết hát một mình và hát cùng người khác, thể hiện đúng giai điệu và lời ca, diễn tả được sắc thái và tình cảm của bài hát, biết hát bè đơn giản. – Đọc nhạc đúng tên nốt, cao độ và trường độ, thể hiện được tính chất âm nhạc; biết đánh nhịp một số loại nhịp. – Biết chơi nhạc cụ một mình và cùng người khác, thể hiện đúng tiết tấu, giai điệu và hoà âm đơn giản.
Cảm thụ và hiểu biết âm nhạc	– Cảm nhận được vẻ đẹp của tác phẩm âm nhạc; cảm nhận và phân biệt được các phương tiện diễn tả của âm nhạc; nhận thức được sự đa dạng của thế giới âm nhạc và mối liên hệ giữa âm nhạc với văn hoá, lịch sử, xã hội cùng các loại hình nghệ thuật khác. – Vận động cơ thể phù hợp với nhịp điệu và tính chất âm nhạc; biết chia sẻ cảm xúc âm nhạc với người khác. – Nhận biết được câu, đoạn trong bài hát, bản nhạc có hình thức rõ ràng. – Biết nhận xét và đánh giá kĩ năng thể hiện âm nhạc.
Ứng dụng và sáng tạo âm nhạc	– Mô phỏng, tái hiện được một số âm thanh quen thuộc trong cuộc sống; biết lặp lại có thay đổi mẫu tiết tấu hoặc giai điệu theo hướng dẫn của GV. – Biết làm dụng cụ học tập đơn giản; biết tưởng tượng khi nghe nhạc không lời. – Có ý thức bảo vệ và phổ biến các giá trị âm nhạc truyền thống; biết chia sẻ kiến thức âm nhạc với người khác, nhận ra khả năng âm nhạc của bản thân, bước đầu định hình thị hiếu âm nhạc; biết dàn dựng và biểu diễn các tiết mục âm nhạc với hình thức phù hợp.

5. Nội dung cụ thể và yêu cầu cần đạt ở lớp 7

Nội dung	Yêu cầu cần đạt
Hát Bài hát tuổi HS (12 – 13 tuổi), dân ca Việt Nam và bài hát nước ngoài. Các bài hát có nội dung, âm vực phù hợp với độ tuổi; đa dạng về loại nhịp và tính chất âm nhạc. Một số bài có 2 bè đơn giản.	– Hát đúng cao độ, trường độ, sắc thái. – Hát rõ lời và thuộc lời; biết chủ động lấy hơi; duy trì được tốc độ ổn định. – Biết hát đơn ca, song ca; hát tập ca, đồng ca với 2 bè đơn giản. – Cảm nhận được sắc thái và tình cảm của bài hát; biết điều chỉnh giọng hát để tạo nên sự hài hoà. – Nêu được tên bài hát, tên tác giả và nội dung của bài hát. – Nhận biết được câu, đoạn trong bài hát có hình thức rõ ràng. – Biết nhận xét về việc trình diễn bài hát của bản thân hoặc người khác. – Biết hát kết hợp gõ đệm, vận động hoặc đánh nhịp. – Biết biểu diễn bài hát ở trong và ngoài nhà trường với hình thức phù hợp.
Nghe nhạc Nghe một số bản nhạc có lời và không lời phù hợp với độ tuổi.	– Biết lắng nghe và biểu lộ cảm xúc; biết vận động cơ thể hoặc gõ đệm phù hợp với nhịp điệu. – Cảm nhận được vẻ đẹp của tác phẩm âm nhạc; biết tưởng tượng khi nghe nhạc. – Nêu được tên bản nhạc và tên tác giả.
Đọc nhạc Giọng Đô trưởng. Bài luyện tập cơ bản về quãng, về tiết tấu. Các bài đọc nhạc dễ đọc, âm vực phù hợp với độ tuổi. Sử dụng trường độ: tròn, trắng, trắng có chấm dôi, đen, đen có chấm dôi, móc đơn, và các dấu lặng. Một số bài có 2 bè đơn giản.	– Đọc đúng cao độ gam Đô trưởng. – Đọc đúng tên nốt, cao độ và trường độ bài đọc nhạc; thể hiện được tính chất âm nhạc. – Bước đầu cảm nhận được sự hoà quyện của âm thanh khi đọc nhạc có bè. – Giải thích được ý nghĩa của các kí hiệu trong bài đọc nhạc; phân biệt được sự giống nhau hoặc khác nhau của các nét nhạc. – Biết đọc nhạc kết hợp gõ đệm hoặc đánh nhịp.

Nội dung	Yêu cầu cần đạt
Nhạc cụ Một số bài tập tiết tấu, giai điệu và hoà âm đơn giản. Sử dụng trường độ: tròn, trắng, trắng có chấm dôi, đen, đen có chấm dôi, móc đơn, và các dấu lặng.	– Thể hiện đúng cao độ, trường độ, sắc thái các bài tập tiết tấu, giai điệu, hoà âm; duy trì được tốc độ ổn định. – Biết điều chỉnh cường độ để tạo nên sự hài hoà; biểu lộ cảm xúc phù hợp với tính chất âm nhạc. – Biết chơi nhạc cụ với hình thức độc tấu và hoà tấu. – Biết kết hợp các loại nhạc cụ để hoà tấu hoặc đệm cho bài hát. – Biết biểu diễn nhạc cụ ở trong và ngoài nhà trường với hình thức phù hợp.
Lí thuyết âm nhạc – Nhịp lấy đà. – Kí hiệu để tăng trường độ nốt nhạc: dấu nổi, dấu chấm dôi, dấu miễn nhịp. – Một số kí hiệu, thuật ngữ về nhịp độ, cường độ và sắc thái. – Dấu nhắc lại, dấu quay lại, khung thay đổi.	– Nhận biết và thể hiện được một số kí hiệu âm nhạc thông qua thực hành. – Giải thích được ý nghĩa của một số kí hiệu và thuật ngữ âm nhạc. – Biết ghi chép bản nhạc đơn giản.
Thường thức âm nhạc – Tìm hiểu nhạc cụ: Một số nhạc cụ phổ biến của Việt Nam và nước ngoài.	– Cảm nhận và phân biệt được âm sắc của nhạc cụ. – Nêu được tên và các đặc điểm của nhạc cụ. – Nhận biết được nhạc cụ khi nghe hoặc xem biểu diễn.
– Tác giả và tác phẩm: Một số nhạc sĩ tiêu biểu của Việt Nam và thế giới.	– Nêu được đôi nét về cuộc đời và thành tựu âm nhạc của nhạc sĩ; kể tên một vài tác phẩm tiêu biểu. – Cảm nhận được vẻ đẹp của tác phẩm âm nhạc. – Biết vận dụng kiến thức đã học vào các hoạt động âm nhạc.

Nội dung	Yêu cầu cần đạt
– Thể loại âm nhạc: Một số thể loại ca khúc.	– Nêu được đặc điểm một số thể loại ca khúc. – Nhận biết được một số thể loại ca khúc. – Vận dụng một số thể loại ca khúc vào các hoạt động âm nhạc.
– Âm nhạc và đời sống: Dân ca một số vùng miền Việt Nam.	– Nhận biết được dân ca một số vùng miền Việt Nam. – Nêu được đặc điểm dân ca một số vùng miền. – Vận dụng một số bài dân ca vào các hoạt động âm nhạc.

6. Phương pháp giáo dục

6.1. Định hướng chung

Chương trình môn Âm nhạc thực hiện phương pháp dạy và học theo xu hướng giáo dục hiện đại, phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo của HS trong học tập và phát triển tiềm năng hoạt động âm nhạc.

GV chủ động xây dựng môi trường học tập thân thiện để HS có cơ hội giao tiếp, hợp tác, trải nghiệm, tìm tòi kiến thức và phát huy tiềm năng âm nhạc; linh hoạt kết hợp nhóm phương pháp dạy học dùng lời với nhóm phương pháp tổ chức hoạt động; tăng cường cho HS trải nghiệm và khám phá nghệ thuật âm nhạc thông qua học trong lớp, xem biểu diễn ca nhạc, tham quan di sản văn hoá, giao lưu với các nghệ sĩ, nhạc sĩ, nghệ nhân; dành thời gian thích hợp cho những HS có năng khiếu âm nhạc thực hiện vai trò hạt nhân và phát triển năng lực âm nhạc cá nhân.

Quá trình phát triển năng lực âm nhạc là quá trình rèn luyện các kĩ năng thực hành, luyện tập, biểu diễn,... một cách thường xuyên và lâu dài. Vì vậy, trong mỗi tiết học, GV cần linh hoạt xác định mục tiêu với một số yêu cầu cụ thể, phù hợp với nội dung và thời lượng dạy học để tập trung hướng dẫn HS thực hành, luyện tập.

6.2. Định hướng về phương pháp hình thành, phát triển các phẩm chất chủ yếu và năng lực chung

a) Phương pháp hình thành, phát triển các phẩm chất chủ yếu

Các phẩm chất yêu nước, nhân ái, chăm chỉ, trung thực, trách nhiệm được hình thành, phát triển ở HS thông qua nội dung học tập, cách thức tổ chức các hoạt động

học tập, trải nghiệm, khám phá âm nhạc trong và ngoài nhà trường. Các tác phẩm âm nhạc yêu nước, giàu tính nhân văn, có nội dung giáo dục sâu sắc và hình thức hấp dẫn cùng với phương pháp tổ chức hoạt động của GV sẽ góp phần tích cực giáo dục HS tình yêu quê hương, đất nước, niềm tự hào về truyền thống của dân tộc; cảm xúc thẩm mỹ, ý thức trân trọng, giữ gìn, bảo vệ cái đẹp; ý thức học hỏi các nền văn hoá; hình thành, phát triển ở HS nhận thức thẩm mỹ trong tu dưỡng bản thân và ứng xử với bạn bè, thầy cô, gia đình, cộng đồng và thiên nhiên.

b) Phương pháp hình thành, phát triển các năng lực chung

– Năng lực tự chủ và tự học

GV hướng dẫn HS luyện tập, tìm hiểu các tác phẩm âm nhạc với nhiều hình thức và thể loại khác nhau; tạo điều kiện để HS được trải nghiệm những hoạt động âm nhạc phong phú; có những định hướng cụ thể để giúp HS biết suy ngẫm về bản thân, tự nhận thức và phát huy ưu điểm, sở trường, khắc phục hạn chế, điều chỉnh hành vi trong học tập và sinh hoạt. Nhờ đó, HS phát triển được vốn sống; có khả năng nhận biết cảm xúc, tình cảm, sở thích, cá tính và năng lực của bản thân; biết tự chủ để có hành vi phù hợp, có sự tự tin, tinh thần lạc quan trong học tập và đời sống, không ngừng học hỏi để tự hoàn thiện.

– Năng lực giao tiếp và hợp tác

GV tổ chức các hoạt động âm nhạc tập thể, tạo điều kiện cho HS được trải nghiệm trong môi trường giao tiếp rộng rãi và có tính hợp tác cao; chú trọng phát triển cảm xúc thẩm mỹ cho HS. Nhờ đó, HS biết quan tâm đến suy nghĩ, tình cảm, thái độ của người khác; biết sống hoà hợp với bạn bè và cộng đồng.

– Năng lực giải quyết vấn đề và sáng tạo

GV khuyến khích HS tích cực, chủ động, sáng tạo trong hoạt động học tập; thường xuyên tổ chức những hoạt động sáng tạo âm nhạc từ dễ đến khó, giúp HS biết đề xuất ý tưởng, tạo ra sản phẩm mới, không suy nghĩ theo lối mòn, hiểu và sử dụng âm nhạc trong các mối quan hệ với lịch sử, văn hoá và các loại hình nghệ thuật khác. Nhờ đó, HS biết vận dụng những kiến thức, kĩ năng đã học để tiếp thu những kiến thức mới, hình thành những kĩ năng mới, phát triển hứng thú âm nhạc, tích cực tham gia các hoạt động âm nhạc, phát hiện và giải quyết những vấn đề nảy sinh trong học tập và đời sống.

6.3. Định hướng về phương pháp hình thành, phát triển năng lực đặc thù

Căn cứ vào nội dung dạy học, yêu cầu cần đạt và điều kiện thực tế, GV vận

dụng linh hoạt các hoạt động dạy học âm nhạc đặc thù (nghe, đọc, tái hiện, phản ứng, trình diễn, phân tích, đánh giá, ứng dụng, sáng tạo) cho phù hợp và hiệu quả; sử dụng những nhạc cụ có cao độ chuẩn để giúp HS phát triển kỹ năng nghe và hát đúng nhạc; hướng dẫn HS hoà tấu hoặc đệm cho bài hát, bản nhạc bằng cách kết hợp giữa các loại nhạc cụ và động tác cơ thể (vỗ tay, giậm chân, búng ngón tay,...).

Ở cấp THCS, tập trung phát triển các kỹ năng âm nhạc cơ bản; lựa chọn các hoạt động học tập phù hợp với hứng thú và nhận thức của HS: nghe nhạc, vận động, đánh giá, phân tích, ứng dụng, sáng tạo,...; thường xuyên củng cố và vận dụng những kiến thức, kỹ năng đã học. HS cần được tiếp cận âm thanh trước khi học kí hiệu âm nhạc, tiếp cận lí thuyết thông qua trải nghiệm thực hành.

7. Đánh giá kết quả giáo dục

Đánh giá kết quả giáo dục trong môn Âm nhạc nhằm cung cấp thông tin chính xác, kịp thời, có giá trị về mức độ đáp ứng yêu cầu cần đạt của chương trình và sự tiến bộ của HS; hướng dẫn, điều chỉnh hoạt động dạy học, quản lí và phát triển chương trình để nâng cao chất lượng giáo dục âm nhạc. GV đánh giá phẩm chất và năng lực dựa vào những yêu cầu cần đạt; kết hợp đánh giá định tính với đánh giá định lượng; chú trọng đánh giá chẩn đoán kết hợp với đánh giá quá trình học tập, luyện tập, biểu diễn, sáng tạo âm nhạc để thấy được sự tiến bộ của HS về ý thức, về năng lực âm nhạc.

Cần kết hợp một số hình thức đánh giá như: đánh giá chẩn đoán, đánh giá thường xuyên, đánh giá định kì, đánh giá định tính, đánh giá định lượng.

8. Giải thích và hướng dẫn thực hiện chương trình

8.1. Thời lượng thực hiện chương trình

Ở lớp 7, thời lượng dạy học là 35 tiết trong một năm học.

Thời lượng (tính theo %) dành cho các nội dung:

- Hát: 30%
- Nhạc cụ: 20%
- Nghe nhạc, đọc nhạc, thường thức âm nhạc: 40%
- Thời lượng dành cho đánh giá định kì: 10%

8.2. Thiết bị dạy học

a) Thiết bị để dạy học của GV

- Nhạc cụ: keyboard (đàn phím điện tử) hoặc piano kĩ thuật số;

– Tư liệu âm nhạc: tranh ảnh về nhạc cụ, tác giả âm nhạc; tranh ảnh minh họa thường thức âm nhạc; video biểu diễn âm nhạc,...

b) Thiết bị để thực hành của HS

– Nhạc cụ tiết tấu (HS tất cả các trường): trống nhỏ, song loan, thanh phách, tambourine, triangle, nhạc cụ tiết tấu phổ biến ở địa phương, nhạc cụ gõ tự làm,...

– Nhạc cụ giai điệu (HS những trường có đủ điều kiện): kèn phím, recorder, ukulele, nhạc cụ giai điệu phổ biến ở địa phương,...

II. PHƯƠNG PHÁP DẠY HỌC

1. Hát

Hát là nội dung quan trọng trong chương trình môn Âm nhạc, hầu hết các tiết học âm nhạc đều có hoạt động ca hát. Khi dạy hát, GV cần chú ý đến cách hát của mình sao cho giọng hát vừa hay vừa chuyển tải được thông điệp của bài hát một cách rõ ràng. Có như vậy mới truyền được cảm hứng cho HS khi học bài hát.

** Quy trình dạy học hát*

- Bước 1: Giới thiệu bài hát.
- Bước 2: Đọc lời ca.
- Bước 3: Nghe hát mẫu.
- Bước 4: Khởi động giọng.
- Bước 5: Tập hát từng câu.
- Bước 6: Hát cả bài.
- Bước 7: Luyện tập, biểu diễn.

Khi áp dụng quy trình, có thể linh hoạt thay đổi trình tự 4 bước đầu tiên cho phù hợp với thực tiễn dạy học. Có thể cho HS nghe bài hát ngay bước đầu tiên; có thể không thực hiện bước 2 nếu HS đã biết đọc thông thạo; có thể không thực hiện bước 4 nếu đã khởi động giờ học bằng một hoạt động khác như hát, đọc nhạc,... Việc áp dụng linh hoạt quy trình sẽ làm cho các tiết học hát không rập khuôn khiến HS cảm thấy nhàm chán.

Khi giới thiệu bài hát, GV không nên đi sâu vào việc giới thiệu thân thế sự nghiệp của tác giả hoặc tìm hiểu các kí hiệu âm nhạc. Trong quá trình dạy hát, nếu thấy cần thiết, GV có thể liên hệ tới những kí hiệu HS đã được học để giúp HS hát đúng.

Ở bước tập hát từng câu, GV cần kết hợp giữa việc hát mẫu và đàn giai điệu vì cả hai hoạt động này đều rất cần thiết. Việc nghe hát mẫu sẽ giúp HS nhận biết

được cách phát âm, cách lấy hơi và sự biểu cảm phù hợp, còn việc nghe đàn giai điệu sẽ hỗ trợ HS hát đúng nhạc. Khi dạy những bài hát có nhiều tiếng hát luyện lấy, chẳng hạn các bài dân ca, GV nên tăng cường hát mẫu nhiều hơn.

** Cách ôn tập bài hát*

Sau khi dạy bài hát, có thể vẫn còn HS chưa hát đúng giai điệu, chưa thuộc lời ca, chưa thể hiện được sắc thái tình cảm của bài hát,... Hoạt động ôn tập bài hát nhằm giải quyết những tồn tại đó.

Hoạt động ôn tập bài hát sẽ giúp HS hát thuộc lời ca, hát đúng hơn, hát hay hơn và yêu thích bài hát hơn. Các em được củng cố kiến thức đã học, luyện tập các kỹ năng ca hát, có điều kiện trình bày bài hát, thêm sự tự tin, có cảm thụ âm nhạc tốt hơn, phát huy tính tích cực và tư duy sáng tạo.

Hoạt động ôn tập bài hát không cần thực hiện theo một trình tự cố định nào, dưới đây là những gợi ý tổ chức dạy học theo định hướng phát triển năng lực:

- Nghe lại bài hát để nhớ lại giai điệu và lời ca.
- Ôn lại tên bài hát, tác giả, nội dung.
- Sửa những chỗ hát sai (nếu có) và tập thể hiện sắc thái.
- Hát kết hợp gõ đệm, vận động theo nhạc hoặc nhảy múa.
- Thi đua giữa các tổ, nhóm.
- Luyện tập các cách hát tập thể: hát hoà giọng (đồng ca), hát nối tiếp, hát đối đáp, hát có lĩnh xướng.
- Trình bày hoặc biểu diễn bài hát theo các hình thức đơn ca, song ca, tốp ca, đồng ca.
- Hát kết hợp trò chơi (ví dụ: chuyển đồ vật, hát bằng các nguyên âm, hát theo hiệu lệnh tay của GV,...).
- Nghe giai điệu (hoặc tiết tấu) của một câu hát, nhận biết và hát câu hát đó.
- Bổ sung lời ca vào chỗ trống.
- Hát với cường độ khác nhau (nhỏ, hơi nhỏ, trung bình, hơi to, to).
- Hát với tốc độ khác nhau (chậm, hơi chậm, trung bình, hơi nhanh, nhanh).

** Các bước dạy hát bè*

– Dạy hát từng bè (từng đoạn hoặc từng phần), giúp HS nắm vững giai điệu. Nếu bè đuôi thì không cần tập riêng, vì giai điệu giống bè chính.

- Luyện tập riêng từng bè, giúp HS hát vững bè.
- Ghép các bè; điều chỉnh giọng hát để tạo nên sự hài hoà; biểu lộ cảm xúc phù hợp với tính chất âm nhạc.

2. Nghe nhạc

Nghe nhạc là một hoạt động phổ biến và có vai trò quan trọng trong giáo dục âm nhạc. Nghe nhạc không chỉ được tích hợp ở các mạch nội dung: hát, đọc nhạc, nhạc cụ, thường thức âm nhạc, mà còn là một mạch nội dung dạy học riêng biệt. GV không nên cho HS nghe nhạc một cách thụ động mà cần hướng dẫn các em hoà nhập, cảm thụ âm nhạc một cách tích cực thông qua các hoạt động như: vận động cơ thể, gõ đệm, tưởng tượng và sáng tạo,...

** Quy trình dạy học nghe nhạc*

- Bước 1: Giới thiệu bản nhạc và nêu những yêu cầu khi nghe nhạc.
- Bước 2: Nghe nhạc lần thứ nhất (có thể kết hợp các hoạt động).
- Bước 3: Trao đổi, thảo luận về bản nhạc.
- Bước 4: Nghe nhạc lần thứ hai kết hợp các hoạt động.

3. Đọc nhạc

Ở bậc THCS, HS sẽ học đọc nhạc theo các kí hiệu ghi trên khuôn nhạc, tuy nhiên GV có thể kết hợp sử dụng phương pháp đọc nhạc theo kí hiệu bàn tay (tiếng Anh: reading music with hand signs) trong tiến trình dạy học. Ví dụ: sử dụng kí hiệu bàn tay để giúp HS làm quen với giai điệu của bài trước khi yêu cầu các em nhìn vào bản nhạc để đọc; sử dụng kí hiệu bàn tay để hướng dẫn HS đọc gam, đọc hợp âm rải, đọc quãng, hoặc đọc những chỗ khó về cao độ,...

** Quy trình dạy học đọc nhạc*

- Bước 1: Giới thiệu bài đọc nhạc.
- Bước 2: Tìm hiểu bài đọc nhạc.
- Bước 3: Luyện tập tiết tấu.
- Bước 4: Luyện tập cao độ.
- Bước 5: Đọc nhạc từng câu.
- Bước 6: Đọc nhạc cả bài.
- Bước 7: Cùng cố, kiểm tra.

Quy trình dạy học đọc nhạc không phải là một quy trình bó buộc cứng nhắc, GV có thể vận dụng một cách linh hoạt sao cho phù hợp với nội dung, yêu cầu của bài học hoặc phù hợp với trình độ của HS. Ví dụ: nếu tiết tấu của bài đọc nhạc gồm những âm hình tiết tấu HS đã thực hành thành thạo thì có thể bỏ qua bước 3 hoặc có thể thay đổi lại trình tự của 4 bước đầu tiên,...

** Các bước dạy đọc nhạc có bè*

- Dạy đọc nhạc từng bè, giúp HS nắm vững giai điệu. Nếu bè đuổi thì không

cần tập riêng, vì giai điệu giống bè chính.

- Luyện tập riêng từng bè, giúp HS đọc nhạc vững bè.
- Ghép các bè; điều chỉnh âm lượng để tạo nên sự hài hoà.

4. Nhạc cụ

Nội dung nhạc cụ sẽ làm bối cảnh học tập môn Âm nhạc trở nên đa dạng hơn, đồng thời giảm bớt lí thuyết, tăng cường thực hành và nâng cao tính ứng dụng. Ở lớp 7, HS sẽ học các loại nhạc cụ thể hiện tiết tấu, giai điệu và hoà âm.

4.1. Nhạc cụ thể hiện tiết tấu

Nhạc cụ thể hiện tiết tấu được dạy đại trà cho tất cả HS. Các trường sẽ dạy bằng nhạc cụ gõ Việt Nam (trống nhỏ, thanh phách, song loan, nhạc cụ gõ phổ biến ở địa phương,...), nhạc cụ gõ nước ngoài (tambourine, triangle, bell, maracas, wood guiro,...), body percussion (động tác cơ thể) hoặc nhạc cụ gõ tự làm.

** Quy trình dạy học nhạc cụ thể hiện tiết tấu*

- Bước 1: Tìm hiểu bài tập.
- Bước 2: Theo dõi GV làm mẫu.
- Bước 3: Luyện tập các mẫu tiết tấu.
- Bước 4: Tập đệm cho bài hát hoặc ghép với bè nhạc cụ khác (nếu là bài hoà tấu).
- Bước 5: Trình bày hoặc biểu diễn.

4.2. Nhạc cụ thể hiện giai điệu

Nhạc cụ thể hiện giai điệu sẽ được dạy ở những trường có đủ điều kiện về phương tiện dạy học, năng lực của GV,... Nhà trường có thể lựa chọn dạy bằng nhạc cụ Việt Nam (sáo trúc, đàn t'rung, nhạc cụ chơi giai điệu phổ biến ở địa phương,...) hoặc bằng nhạc cụ nước ngoài (kèn phím, recorder, ukulele,...).

** Quy trình dạy học nhạc cụ thể hiện giai điệu*

- Bước 1: Tìm hiểu bài tập.
- Bước 2: Khởi động, luyện ngón.
- Bước 3: Theo dõi GV chơi mẫu.
- Bước 4: Tập chơi từng mẫu âm, nét nhạc.
- Bước 5: Tập chơi cả bài.
- Bước 6: Ghép với bè hát hoặc ghép với bè nhạc cụ khác (nếu là bài hoà tấu).
- Bước 7: Trình diễn.

Khi áp dụng quy trình, có thể linh hoạt thay đổi trình tự 3 bước đầu tiên.

4.3. Nhạc cụ thể hiện hoà âm

Cũng như nhạc cụ thể hiện giai điệu, nhạc cụ thể hiện hoà âm sẽ được dạy ở những trường có đủ điều kiện về phương tiện dạy học, năng lực của GV,... Nhà trường có thể lựa chọn dạy bằng các nhạc cụ như: kèn phím, ukulele, guitar, keyboard,...

** Quy trình dạy học nhạc cụ thể hiện hoà âm*

- Bước 1: Tìm hiểu bài tập.
- Bước 2: Khởi động, luyện ngón.
- Bước 3: Theo dõi GV chơi mẫu.
- Bước 4: Tập bấm và chuyển hợp âm.
- Bước 5: Tập đệm từng câu.
- Bước 6: Tập đệm cả bài.
- Bước 7: Trình diễn.

5. Lí thuyết âm nhạc

Lí thuyết âm nhạc không nên học tách biệt mà cần tích hợp trong các nội dung: hát, nhạc cụ, đọc nhạc. HS sẽ tiếp cận lí thuyết thông qua trải nghiệm thực hành. GV nên sử dụng các câu hỏi gợi mở để hướng dẫn HS vận dụng những kiến thức đã biết khi tìm hiểu, khám phá những kiến thức mới. Mặt khác, phải hết sức tránh việc khai thác sâu hoặc mở rộng kiến thức. Mục tiêu chủ yếu là HS nhận biết được các kí hiệu và bước đầu biết vận dụng khi hát, đọc nhạc, chơi nhạc cụ, tìm hiểu bản nhạc,...

Việc dạy lí thuyết âm nhạc thông qua trải nghiệm thực hành có những điểm khác biệt so với cách dạy trước đây. Có những kí hiệu âm nhạc tuy xuất hiện trong bản nhạc của bài học nhưng có thể GV chưa cần giải thích ngay cho HS hiểu cần kể về kí hiệu đó. Ví dụ như GV hướng dẫn HS đọc nhạc, chơi nhạc cụ mà chưa cần giải thích ngay cho các em biết chùm ba là gì, hợp âm G7 là gì, nhịp $\frac{2}{2}$ là loại nhịp như thế nào,... Dạy về giọng hoặc các hợp âm cũng vậy, không nhất thiết phải giới thiệu cho HS cùng một lúc tất cả các giọng, tất cả các hợp âm; sau khi HS đã thực hành, bản nhạc viết ở giọng gì, đệm bằng những hợp âm nào thì GV sẽ chỉ giới thiệu về giọng đó và những hợp âm đó mà thôi.

** Quy trình dạy học lí thuyết âm nhạc*

- Bước 1: HS thực hành (đọc nhạc, chơi nhạc cụ, hát, nghe) bản nhạc có kiến thức lí thuyết âm nhạc sẽ học.
- Bước 2: Đặt các câu hỏi gợi mở để HS tự tìm hiểu, phát hiện kiến thức.
- Bước 3: Tổng hợp, bổ sung, rút ra kết luận.

- Bước 4: Cùng cố, kiểm tra (HS nhận biết hoặc thực hành kiến thức mới học ở một vài ví dụ khác).

6. Thường thức âm nhạc

Ở lớp 7, HS sẽ học bốn dạng bài là: tìm hiểu nhạc cụ, tác giả và tác phẩm, thể loại âm nhạc, âm nhạc và đời sống.

6.1. Tìm hiểu nhạc cụ

HS lớp 7 tìm hiểu các loại nhạc cụ chỉ ở mức độ đơn giản. Các em sẽ được giới thiệu về tên gọi và một vài đặc điểm của nhạc cụ, quan sát hình ảnh của nhạc cụ, quan sát động tác chơi nhạc cụ, nghe âm sắc của nhạc cụ.

** Quy trình dạy học nội dung tìm hiểu nhạc cụ*

- Bước 1: Giới thiệu tên, hình dáng, đặc điểm của nhạc cụ.
- Bước 2: Nghe âm sắc.
- Bước 3: Cùng cố.

Trong ba bước trên, bước 1 và 2 có thể hoán đổi thứ tự cho nhau.

Để dạy tốt nội dung tìm hiểu nhạc cụ, GV cần chuẩn bị các tư liệu minh họa như: tranh ảnh, âm thanh, video và nếu có nhạc cụ thật thì rất tốt. Những thông tin về nhạc cụ không nên dài dòng mà phải ngắn gọn, súc tích. GV cũng cần chuẩn bị trước các câu hỏi gợi mở để giúp HS tự khám phá kiến thức. Đối với những nhạc cụ có tên được ghi bằng tiếng nước ngoài như clarinet, flute, GV nên hướng dẫn HS phát âm cho chuẩn. Ở bước cùng cố, GV sẽ tổ chức các hoạt động mang tính trải nghiệm để HS tập nhận biết nhạc cụ thông qua âm thanh, hình ảnh, động tác chơi,...

6.2. Tác giả và tác phẩm

** Quy trình dạy học nội dung tác giả và tác phẩm*

- Bước 1: Giới thiệu đôi nét về tác giả: sự nghiệp âm nhạc, các tác phẩm tiêu biểu, các giải thưởng,...
- Bước 2: Minh họa bằng tác phẩm âm nhạc.

Để dạy tốt nội dung giới thiệu tác giả và tác phẩm, GV cần chuẩn bị các tư liệu minh họa như: tranh ảnh, âm thanh, video. Những thông tin về tác giả không nên dài dòng mà phải ngắn gọn, súc tích. GV cũng cần chuẩn bị trước các câu hỏi gợi mở để giúp HS tự khám phá kiến thức.

Không nên yêu cầu HS ghi nhớ năm sinh hay quê quán của tác giả. Cái các em cần nhớ là những đóng góp của tác giả cho nền âm nhạc thế giới hoặc Việt Nam. Mặt khác, GV cần cho HS nghe một vài trích đoạn các tác phẩm tiêu biểu để các em cảm

nhận những nét đặc trưng trong sáng tác của nhạc sĩ. GV nên tổ chức cho HS nghe các trích đoạn kết hợp với vận động, gõ đệm hoặc hát theo,...

6.3. Thể loại âm nhạc

** Quy trình dạy học nội dung thể loại âm nhạc*

- Bước 1: Giới thiệu tên, đặc điểm của thể loại âm nhạc.
- Bước 2: Minh hoạ thể loại âm nhạc.
- Bước 3: Cùng cổ.

Trong ba bước trên, bước 1 và 2 có thể hoán đổi thứ tự cho nhau.

Để chuẩn bị cho tiết dạy có nội dung thể loại âm nhạc, GV cần sưu tầm các tư liệu minh hoạ như: tranh ảnh, âm thanh, video và nếu có những tiết mục minh hoạ do GV hoặc HS trình diễn thì bài học sẽ rất sinh động. Những kiến thức về các hình thức biểu diễn sẽ truyền đạt cho HS chỉ nên ở dạng thông tin ngắn gọn. GV cũng cần chuẩn bị trước các câu hỏi gợi mở để giúp HS tự khám phá kiến thức. Ở bước cùng cổ, GV sẽ tổ chức các hoạt động mang tính trải nghiệm để HS tập nhận biết các thể loại âm nhạc thông qua âm thanh, hình ảnh,...

6.4. Âm nhạc và đời sống

** Quy trình dạy học nội dung âm nhạc và đời sống*

- Bước 1: Giới thiệu khái quát về kiến thức.
- Bước 2: Tìm hiểu nội dung, đặc điểm của kiến thức.
- Bước 3: Minh hoạ bằng tác phẩm âm nhạc.

Để chuẩn bị cho tiết dạy có nội dung âm nhạc và đời sống, GV cần sưu tầm các tư liệu minh hoạ như: tranh ảnh, âm thanh, video và nếu có những tiết mục minh hoạ do GV hoặc HS trình diễn thì bài học sẽ rất sinh động. Những kiến thức về âm nhạc và đời sống sẽ truyền đạt cho HS chỉ nên ở dạng thông tin ngắn gọn. GV cũng cần chuẩn bị trước các câu hỏi gợi mở để giúp HS tự khám phá kiến thức. Nên tổ chức các hoạt động mang tính trải nghiệm bằng âm thanh, hình ảnh,... để giúp HS cùng cổ, tập nhận biết các kiến thức mới được học.

7. Phương pháp đánh giá kết quả học tập

– Thường xuyên đánh giá kỹ năng thực hành (hát, đọc nhạc, nhạc cụ,...) của HS thông qua các hình thức như: cá nhân, cặp, nhóm nhỏ,...

– Đánh giá sự kết hợp, vận dụng các kỹ năng. Ví dụ: hát kết hợp với gõ đệm, chơi nhạc cụ, vận động, biểu diễn,...

– Khuyến khích HS tự đánh giá hoặc đánh giá đồng đẳng về kết quả học tập.

– Với một số HS có năng lực âm nhạc chưa tốt, nên đánh giá qua hình thức trình bày theo nhóm, giúp các em có sự tự tin để hoàn thành bài học.

III. GIỚI THIỆU VỀ SÁCH GIÁO KHOA ÂM NHẠC 7

1. Cấu trúc sách

SGK *Âm nhạc 7* được thiết kế theo mô hình tích hợp, lấy hệ thống chủ đề làm chỗ dựa để phát triển năng lực âm nhạc, các năng lực chung và các phẩm chất chủ yếu cho HS.

Biên soạn SGK theo chủ đề sẽ tạo điều kiện thuận lợi cho việc dạy học tích hợp; giúp GV chủ động khi xây dựng hoặc điều chỉnh kế hoạch dạy học, linh hoạt khi điều chỉnh nội dung hoặc thời lượng của từng hoạt động;...

Tên các chủ đề trong SGK *Âm nhạc 7* và dự kiến thời lượng dạy học cụ thể như sau:

Chủ đề	Dự kiến thời lượng dạy học
Chủ đề 1: Chào năm học mới	4 tiết
Chủ đề 2: Em yêu làn điệu dân ca	4 tiết
Chủ đề 3: Biết ơn thầy cô	4 tiết
Chủ đề 4: Ước mơ	4 tiết
Kiểm tra, đánh giá định kì (Học kì I)	2 tiết
Chủ đề 5: Mùa xuân	4 tiết
Chủ đề 6: Lời ru của mẹ	4 tiết
Chủ đề 7: Cội nguồn	4 tiết
Chủ đề 8: Quê hương	3 tiết
Kiểm tra, đánh giá định kì (Học kì II)	2 tiết

2. Cấu trúc chủ đề

Ở mỗi chủ đề, các nội dung được trình bày theo đúng trình tự sắp xếp trong Chương trình môn Âm nhạc 2018: hát – nghe nhạc – đọc nhạc – nhạc cụ – lí thuyết âm nhạc – thưởng thức âm nhạc. Ngoài ra, ở phần cuối của mỗi chủ đề còn có các hoạt động trải nghiệm và khám phá. Việc xây dựng chủ đề thể hiện rõ nét nhất ở nội dung hát và nghe nhạc.

3. Thời lượng học tập

SGK *Âm nhạc 7* thực hiện đúng quy định của Chương trình giáo dục phổ thông 2018, được dạy và học trong 35 tuần, mỗi tuần 01 tiết, tổng thời lượng là 35 tiết.

4. Nội dung sách

SGK Âm nhạc 7 thể hiện đúng và đầy đủ các nội dung được quy định trong Chương trình môn Âm nhạc 2018 gồm: hát, nghe nhạc, đọc nhạc, nhạc cụ (thể hiện tiết tấu, thể hiện giai điệu, thể hiện hoà âm), lí thuyết âm nhạc, thưởng thức âm nhạc (tìm hiểu nhạc cụ, tác giả và tác phẩm, thể loại âm nhạc, âm nhạc và đời sống). Tất cả các nội dung đều bảo đảm tính cơ bản, khoa học, thiết thực và phù hợp với thực tiễn Việt Nam. Sách vừa có sự kế thừa nội dung SGK hiện hành, vừa có sự đổi mới.

– Nội dung hát: gồm 8 bài (5 bài hát lứa tuổi HS, 2 bài dân ca Việt Nam, 1 bài hát nước ngoài).

– Nội dung nghe nhạc: gồm 7 tác phẩm (5 tác phẩm nhạc có lời, 2 tác phẩm nhạc không lời). Đối với tác phẩm nhạc không lời, SGK chỉ in trích đoạn để phù hợp với trình độ của HS và khuôn khổ sách. Khi học tập trên lớp, các em được nghe trọn vẹn tác phẩm.

– Nội dung đọc nhạc: gồm 8 bài đọc nhạc được đánh số từ 1 đến 8, đều là trích đoạn giai điệu các bài hát trong chủ đề hoặc các bài hát quen thuộc. Ngoài ra còn có thêm 6 bài luyện tập cơ bản về gam và quãng.

– Nội dung nhạc cụ: bao gồm 8 bài tập tiết tấu và 8 bài hoà tấu. Các bài tập tiết tấu sẽ ứng dụng đệm cho bài hát trong chủ đề. Giai điệu của 8 bài hoà tấu chính là bài đọc nhạc trong chủ đề để giúp HS luyện tập dễ dàng hơn và góp phần giảm tải. Những giai điệu này cũng rất đơn giản, có thể chơi bằng bất cứ loại nhạc cụ nào mà nhà trường có (Chương trình môn Âm nhạc 2018 không quy định phải dạy theo đúng một loại nhạc cụ nào).

– Nội dung lí thuyết âm nhạc: là những kiến thức đã được quy định trong Chương trình môn Âm nhạc 2018 (Nhịp lấy đà; Kí hiệu để tăng trường độ nốt nhạc: dấu nối, dấu chấm đôi, dấu miến nhịp; Dấu nhắc lại, dấu quay lại, khung thay đổi; Một số kí hiệu, thuật ngữ về nhịp độ, sắc thái cường độ).

– Nội dung thưởng thức âm nhạc: bao gồm tìm hiểu 4 loại nhạc cụ (kèn clarinet, sáo flute, đàn t'rung, đàn k'long pút); giới thiệu 3 nhạc sĩ nổi tiếng của Việt Nam và thế giới (Trần Hoàn, Nguyễn Văn Tý, Beethoven); tìm hiểu một số thể loại ca khúc; tìm hiểu dân ca một số vùng miền Việt Nam. Tất cả các kiến thức đều được trình bày ngắn gọn, súc tích để phù hợp trình độ nhận thức của HS và giúp các em dễ dàng ghi nhớ bài học.

Bên cạnh những hoạt động học tập theo từng nội dung, SGK còn xây dựng thêm các hoạt động trải nghiệm và khám phá theo hướng học mà chơi, chơi mà

học. Các hoạt động này sẽ giúp HS vận dụng kiến thức và kĩ năng một cách sáng tạo, phát triển năng lực âm nhạc cho các em, gắn kết kiến thức của môn Âm nhạc với các môn học khác như Ngữ văn, Địa lí, Giáo dục công dân,... GV hoàn toàn chủ động trong việc lựa chọn hoạt động nào sẽ đưa thêm vào bài dạy, hoạt động nào sẽ giao cho HS tự học,...

5. Hình thức và cách trình bày

- Sách được thiết kế theo mô hình hoạt động, nội dung mỗi chủ đề được thể hiện qua các hoạt động học tập.

- Sách được thiết kế đẹp, hấp dẫn, hiện đại, giàu tiện ích; dễ dàng sử dụng cho cả HS và GV.

- Sách đảm bảo sự hài hoà giữa kênh hình và kênh chữ. Tất cả các nội dung đều có logo riêng.

- Các hình ảnh trong sách đẹp mắt, sinh động, tạo hứng thú học tập cho HS. Các hình ảnh không chỉ để minh hoạ mà còn hỗ trợ tích cực cho các hoạt động học tập.

- Tất cả các kiến thức đều được trình bày ngắn gọn, súc tích, phù hợp với trình độ nhận thức của HS, giúp các em dễ dàng ghi nhớ bài học.

- Các câu lệnh trong sách ngắn gọn, thể hiện rõ các yêu cầu cần thực hiện vừa thuận lợi cho hoạt động dạy – học, vừa giúp HS có thể tự học, vừa thuận tiện cho việc theo dõi, phối hợp của phụ huynh HS.

6. Một số điểm mới của sách

** Định hướng phát triển phẩm chất và năng lực học sinh*

Các nội dung và các hoạt động học tập trong tất cả các chủ đề của SGK Âm nhạc 7 đều được biên soạn, xây dựng theo định hướng phát triển phẩm chất và năng lực HS. Đó là các phẩm chất: yêu nước, nhân ái, chăm chỉ, trung thực, trách nhiệm; các năng lực chung: tự chủ và tự học, giao tiếp và hợp tác, giải quyết vấn đề và sáng tạo; các năng lực đặc thù: thể hiện âm nhạc, cảm thụ và hiểu biết âm nhạc, ứng dụng và sáng tạo âm nhạc.

** Đổi mới phương pháp và hình thức tổ chức dạy học*

SGK Âm nhạc 7 lựa chọn được những nội dung hay và hấp dẫn, đảm bảo tính hệ thống của kiến thức và kĩ năng. Nội dung các bài học vừa có độ mở, vừa được tích hợp với nhau tạo điều kiện cho GV đổi mới phương pháp và hình thức tổ chức dạy học; tạo bối cảnh để HS tích cực, chủ động, sáng tạo trong học tập. Nội dung các bài học được thể hiện qua các hoạt động âm nhạc đa dạng,

đáp ứng nhu cầu, sở thích của HS, tạo được niềm vui và hứng thú cho các em, khuyến khích các em tích cực, chủ động, sáng tạo trong học tập. Sách thiết kế nhiều dạng câu hỏi trong từng bài học. Các câu hỏi có tác dụng khơi gợi lòng mong muốn tìm hiểu, khám phá thế giới âm nhạc của HS.

** Tăng cường thực hành, vận dụng kiến thức vào thực tiễn*

SGK *Âm nhạc 7* lựa chọn các chất liệu, ngữ liệu, tác phẩm âm nhạc vừa có giá trị nghệ thuật, vừa gần gũi, gắn bó với cuộc sống hằng ngày của HS. Việc tích hợp các mạch nội dung trong cùng chủ đề với nhau tạo điều kiện cho HS tăng cường thực hành, vận dụng kiến thức vào thực tiễn. Ví dụ: HS được tập biểu diễn bài hát; được hướng dẫn sử dụng nhạc cụ chơi giai điệu hoặc đệm cho bài hát, bài đọc nhạc;... Các hoạt động trải nghiệm và khám phá rất đa dạng cũng giúp HS được thực hành và vận dụng kiến thức, kĩ năng thường xuyên hơn.

** Yêu cầu về tích hợp và phân hoá được thể hiện xuyên suốt*

– Tích hợp: Trong một chủ đề, giữa các mạch nội dung và các hoạt động luôn có sự gắn kết chặt chẽ với nhau. Chẳng hạn sự gắn kết giữa các nội dung hát – đọc nhạc – nhạc cụ hoặc sự song hành, bổ sung cho nhau giữa nội dung nghe nhạc và thưởng thức âm nhạc,... Việc tích hợp như vậy vừa phát huy được năng lực của HS, vừa góp phần giảm tải cho các nội dung học tập. Không chỉ có sự tích hợp giữa các mạch nội dung của môn Âm nhạc với nhau, nhiều kiến thức trong sách còn được tích hợp với kiến thức của một số môn học khác như Ngữ văn, Địa lí, Lịch sử, Giáo dục công dân,...

– Phân hoá: Các nội dung và hoạt động học tập đều có tính mở để phù hợp với các đối tượng HS khác nhau, phù hợp với điều kiện của địa phương, đồng thời giúp GV linh hoạt hơn trong dạy học. Sách xây dựng các bối cảnh học tập rất đa dạng vừa để tạo hứng thú học tập, vừa để tất cả HS có thể tự tin tham gia các hoạt động âm nhạc (kể cả những em năng khiếu âm nhạc còn hạn chế). Ví dụ: những HS không có khả năng ca hát có thể chơi nhạc cụ, gõ đệm hoặc vận động theo nhạc,... Hệ thống câu hỏi trong sách cũng có các mức độ khó – dễ khác nhau dành cho các mức độ năng lực khác nhau.

** Đổi mới đánh giá*

Những yêu cầu về đổi mới đánh giá thể hiện trong SGK *Âm nhạc 7* thông qua hệ thống câu hỏi hoặc những yêu cầu đối với các bài luyện tập thực hành. Đó là: đánh giá phẩm chất và năng lực dựa vào những yêu cầu cần đạt; chú trọng đánh giá kĩ năng thực hành (hát, đọc nhạc, nhạc cụ,...) thông qua hình thức cá nhân, cặp, nhóm nhỏ; khuyến khích HS tự đánh giá hoặc đánh giá đồng đẳng.

7. Phân phối chương trình và dự kiến kế hoạch dạy học

Chủ đề 1: Chào năm học mới	
Tiết 1 (Tuần 1)	– Hát bài <i>Ước mơ mùa khai trường</i> – Nhịp lấy đà – Trải nghiệm và khám phá: Tạo ra 3 nét nhạc có nhịp lấy đà
Tiết 2 (Tuần 2)	– Một số thể loại ca khúc – Ôn tập bài hát <i>Ước mơ mùa khai trường</i>; Thể hiện tiết tấu và ứng dụng đệm cho bài hát
Tiết 3 (Tuần 3)	– Luyện đọc gam Đô trưởng; <i>Bài đọc nhạc số 1</i> – Hoà tấu
Tiết 4 (Tuần 4)	– Ôn tập bài hoà tấu – Ôn tập bài hát <i>Ước mơ mùa khai trường</i> – Trải nghiệm và khám phá: Hát những câu có chủ đề về năm học mới với giai điệu tùy ý
Chủ đề 2: Em yêu làn điệu dân ca	
Tiết 1 (Tuần 5)	– Hát bài <i>Đi cấy</i> – Nghe bài dân ca <i>Hát chèo thuyền</i> – Trải nghiệm và khám phá: Tìm những câu thơ lục bát được dùng để phát triển thành lời ca của bài <i>Hát chèo thuyền</i>
Tiết 2 (Tuần 6)	– Dân ca một số vùng miền Việt Nam – Ôn tập bài hát <i>Đi cấy</i>; Thể hiện tiết tấu và ứng dụng đệm cho bài hát
Tiết 3 (Tuần 7)	– Luyện đọc gam theo mẫu; <i>Bài đọc nhạc số 2</i> – Hoà tấu
Tiết 4 (Tuần 8)	– Ôn tập bài hoà tấu – Ôn tập bài hát <i>Đi cấy</i> – Trải nghiệm và khám phá: Xác định âm hưởng dân ca của một nét nhạc
(Tuần 9)	KIỂM TRA GIỮA KÌ I

Chủ đề 3: <i>Biết ơn thầy cô</i>	
Tiết 1 (Tuần 10)	– Hát bài <i>Bài học đầu tiên</i> – Kí hiệu để tăng cường độ nốt nhạc – Trải nghiệm và khám phá: Hát với sự thay đổi vị trí đặt dấu miễn nhịp
Tiết 2 (Tuần 11)	– Kèn clarinet và sáo flute – Ôn tập bài hát <i>Bài học đầu tiên</i>; Thể hiện tiết tấu và ứng dụng đệm cho bài hát – Nghe tác phẩm <i>Thầy cô và mái trường</i>
Tiết 3 (Tuần 12)	– Luyện đọc quãng theo mẫu, <i>Bài đọc nhạc số 3</i> – Hoà tấu
Tiết 4 (Tuần 13)	– Ôn tập bài hoà tấu – Ôn tập bài hát <i>Bài học đầu tiên</i> – Trải nghiệm và khám phá: Tạo ra 4 ô nhịp $\frac{3}{4}$ rồi thể hiện các ô nhịp đó
Chủ đề 4: <i>Ước mơ</i>	
Tiết 1 (Tuần 14)	– Hát bài <i>Điều em muốn</i> – Trải nghiệm và khám phá: Thể hiện mẫu tiết tấu theo sơ đồ động tác cơ thể
Tiết 2 (Tuần 15)	– Nghe Chương IV – <i>Symphony No.6 (Pastoral)</i>; Nhạc sĩ Ludwig van Beethoven – Ôn tập bài hát <i>Điều em muốn</i>; Thể hiện tiết tấu và ứng dụng đệm cho bài hát
Tiết 3 (Tuần 16)	– <i>Bài đọc nhạc số 4</i> – Hoà tấu
Tiết 4 (Tuần 17)	– Ôn tập bài hoà tấu – Ôn tập bài hát <i>Điều em muốn</i> – Trải nghiệm và khám phá: Thể hiện mẫu tiết tấu bằng một số đồ vật đã qua sử dụng
(Tuần 18)	KIỂM TRA HỌC KÌ I

Chủ đề 5: Mùa xuân	
Tiết 1 (Tuần 19)	– Hát bài <i>Mùa xuân</i> – Dấu nhắc lại, khung thay đổi, dấu quay lại – Trải nghiệm và khám phá: Sử dụng dấu nhắc lại và khung thay đổi để chép nhạc
Tiết 2 (Tuần 20)	– Nghe tác phẩm <i>Một mùa xuân nho nhỏ</i>; Nhạc sĩ Trần Hoàn – Ôn tập bài hát <i>Mùa xuân</i>; Thể hiện tiết tấu và ứng dụng đệm cho bài hát
Tiết 3 (Tuần 21)	– Luyện đọc quãng theo mẫu; <i>Bài đọc nhạc số 5</i> – Hoà tấu
Tiết 4 (Tuần 22)	– Ôn tập bài hoà tấu – Ôn tập bài hát <i>Mùa xuân</i> – Trải nghiệm và khám phá: Thể hiện bài tập tiết tấu bằng các động tác cơ thể
Chủ đề 6: Lời ru của mẹ	
Tiết 1 (Tuần 23)	– Hát bài <i>Lời ru của mẹ</i> – Trải nghiệm và khám phá: Hát theo cách riêng của mình
Tiết 2 (Tuần 24)	– Nghe tác phẩm <i>Mẹ yêu con</i>; Nhạc sĩ Nguyễn Văn Tý – Ôn tập bài hát <i>Lời ru của mẹ</i>; Thể hiện tiết tấu và ứng dụng đệm cho bài hát
Tiết 3 (Tuần 25)	– Luyện đọc gam theo mẫu; <i>Bài đọc nhạc số 6</i> – Hoà tấu
Tiết 4 (Tuần 26)	– Ôn tập bài hoà tấu – Ôn tập bài hát <i>Lời ru của mẹ</i> – Trải nghiệm và khám phá: Tạo ra 4 ô nhịp $\frac{3}{4}$ rồi thể hiện các ô nhịp đó
(Tuần 27)	KIỂM TRA GIỮA KÌ II
Chủ đề 7: Cội nguồn	
Tiết 1 (Tuần 28)	– Hát bài <i>Nối trông lên các bạn ơi!</i> – Nghe tác phẩm <i>Đất nước lời ru</i>

Tiết 2 (Tuần 29)	– Ôn tập bài hát <i>Nỗi trông lên các bạn ơi!</i>; Thể hiện tiết tấu và ứng dụng đệm cho bài hát – Một số kí hiệu, thuật ngữ về nhịp độ, sắc thái cường độ – Trải nghiệm và khám phá: Hát với những nhịp độ khác nhau
Tiết 3 (Tuần 30)	– Luyện đọc quăng theo mẫu; <i>Bài đọc nhạc số 7</i> – Hoà tấu
Tiết 4 (Tuần 31)	– Ôn tập bài hoà tấu – Ôn tập bài hát <i>Nỗi trông lên các bạn ơi!</i> – Trải nghiệm và khám phá: Thể hiện mẫu tiết tấu bằng một số đồ vật đã qua sử dụng
Chủ đề 8: <i>Quê hương</i>	
Tiết 1 (Tuần 32)	– Hát bài <i>Vui kéo lưới</i>; Thể hiện tiết tấu và ứng dụng đệm cho bài hát – <i>Bài đọc nhạc số 8</i>
Tiết 2 (Tuần 33)	– Hoà tấu – Nghe tác phẩm <i>Tây Nguyên chào Mặt Trời</i> – Đàn t'rung và đàn k'long pút
Tiết 3 (Tuần 34)	– Ôn tập bài hoà tấu – Ôn tập bài hát <i>Vui kéo lưới</i> – Trải nghiệm và khám phá: Hát bè trì tục; Hát theo cách riêng của mình
(Tuần 35)	KIỂM TRA HỌC KÌ II

PHẦN 2

HƯỚNG DẪN DẠY HỌC CÁC CHỦ ĐỀ

CHỦ ĐỀ 1 CHÀO NĂM HỌC MỚI

- **Hát:** Ước mơ mùa khai trường.
- **Đọc nhạc:** Luyện đọc gam Đô trưởng; Bài đọc nhạc số 1.
- **Nhạc cụ:** Thể hiện tiết tấu; Hoà tấu.
- **Lí thuyết âm nhạc:** Nhịp lấy đà.
- **Thường thức âm nhạc:** Một số thể loại ca khúc.
- **Trải nghiệm và khám phá:** Tạo ra ba nét nhạc có nhịp lấy đà; Hát những câu có chủ đề về năm học mới với giai điệu tùy ý.

I. YÊU CẦU CẦN ĐẠT

– Hát đúng cao độ, trường độ, sắc thái và lời ca bài Ước mơ mùa khai trường; biết hát kết hợp gõ đệm, đánh nhịp hoặc vận động theo nhạc.

– Đọc nhạc đúng cao độ gam Đô trưởng; đọc đúng tên nốt, cao độ và trường độ Bài đọc nhạc số 1; biết đọc nhạc kết hợp gõ đệm theo phách hoặc đánh nhịp.

– Thể hiện đúng mẫu tiết tấu bằng nhạc cụ gõ và động tác cơ thể, biết ứng dụng đệm cho bài Ước mơ mùa khai trường; chơi được bài hoà tấu cùng các bạn.

– Nhận biết và thể hiện được nhịp lấy đà.

– Nhận biết và nêu được đặc điểm của các thể loại ca khúc: hành khúc; nghi lễ, nghi thức; trữ tình; hát ru.

– Biết vận dụng, sáng tạo âm nhạc thông qua các hoạt động trải nghiệm và khám phá.

– Có ý thức về nhiệm vụ học tập; luôn cố gắng vươn lên đạt kết quả tốt trong học tập.

II. THIẾT BỊ DẠY HỌC VÀ HỌC LIỆU

– Đàn phím điện tử.

– Nhạc cụ gõ, nhạc cụ thể hiện giai điệu (recorder,...), nhạc cụ thể hiện hoà âm (kèn phím,...).

- File audio (hoặc video) nhạc đệm và hát mẫu bài *Ước mơ mùa khai trường*.
- Một số mẫu luyện tập gam Đô trưởng.
- Tư liệu minh họa nội dung: Một số thể loại ca khúc.

III. GỢI Ý VỀ PHƯƠNG PHÁP VÀ CÁCH TỔ CHỨC CÁC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC, HỌC TẬP

Tiết	Dự kiến kế hoạch dạy học
1	– Hát bài <i>Ước mơ mùa khai trường</i> – Nhịp lấy đà – Trải nghiệm và khám phá: Tạo ra 3 nét nhạc có nhịp lấy đà
2	– Một số thể loại ca khúc – Ôn tập bài hát <i>Ước mơ mùa khai trường</i>; Thể hiện tiết tấu và ứng dụng đệm cho bài hát
3	– Luyện đọc gam Đô trưởng; Bài đọc nhạc số 1 – Hoà tấu
4	– Ôn tập bài hoà tấu – Ôn tập bài hát <i>Ước mơ mùa khai trường</i> – Trải nghiệm và khám phá: Hát những câu có chủ đề về năm học mới với giai điệu tùy ý

TIẾT 1

Hoạt động khởi động: GV lựa chọn một trong các hình thức: vận động theo nhạc, hát tập thể, trò chơi âm nhạc, đồ vui,...

1. Hát bài *Ước mơ mùa khai trường* (khoảng 32 – 34 phút)

– GV giới thiệu tên bài hát, tên tác giả và nội dung của bài hát. Tham khảo tư liệu dưới đây:

Mùa thu với bầu trời xanh trong vắt, nắng nhẹ trải sắc vàng trên những tán lá cũng là mùa khai trường – mùa dệt nên những ước mơ, khát vọng của tuổi học trò. Bài hát Ước mơ mùa khai trường thể hiện niềm hân hoan của tuổi thơ được tựu trường trong khung cảnh mùa thu tươi đẹp. Tác giả bài hát là nhạc sĩ Phạm Chính.

Thông tin dành cho GV: Nhạc sĩ Phạm Chính (tên đầy đủ Phạm Bá Chính) là Giám đốc Nhà hát Cải lương Hà Nội. Ông đã sáng tác một số ca khúc cho thiếu nhi như: *Ước mơ mùa khai trường*, *Bay lên những cánh diều ước mơ*,

Khúc ca chào mùa hè, Mùa hè thương nhớ, Sắc hương Hà Nội,... Bài hát Ước mơ mùa khai trường được tác giả sáng tác năm 2016 để hưởng ứng cuộc vận động sáng tác ca khúc cho thiếu nhi do Trung tâm Văn hoá Thành phố Hà Nội tổ chức. Năm học 2020-2021, bài hát đã được trao giải trong Cuộc thi “Sáng tác ca khúc về thầy cô và mái trường” do Bộ Giáo dục và Đào tạo phối hợp với Hội Nhạc sĩ Việt Nam tổ chức.

- GV cho HS nghe bài hát kết hợp với vận động cơ thể hoặc biểu lộ cảm xúc.
- GV hướng dẫn HS khởi động giọng hát.
- GV dạy HS hát từng câu, ghép nối các câu theo lời “móc xích”: câu hát 1 nối với câu hát 2; câu hát 3 nối với câu hát 4;...

+ Câu 1: Bầu trời ... bình minh.	}	Đoạn 1
+ Câu 2: Từng bầy chim ... cây xanh.		
+ Câu 3: Gió hát ... khăn quàng,		
+ Câu 4: vui đùa ... lá bàng.		
+ Câu 5: Ơi mùa thu ... khai trường.	}	Đoạn 2
+ Câu 6: Chào bạn thân ... năm học mới.		
+ Câu 7: Ơi mùa thu ... ước vọng,		
+ Câu 8: từng đàn ... trời xanh.		
+ Câu 9: Ơi mùa thu ... học trò,		
+ Câu 10: lời thầy cô ... tương lai.		

- GV lưu ý HS những tiếng hát có luyện và những tiếng hát ngân dài.
- GV hướng dẫn HS hát cả bài, kết hợp vỗ tay nhịp nhàng hoặc đánh nhịp; thể hiện sắc thái vui tươi, rộn ràng ở đoạn 1 và thiết tha, trong sáng ở đoạn 2.
- GV yêu cầu HS trình bày bài hát theo tổ, nhóm, cá nhân.

2. Nhịp lấy đà (khoảng 5 – 6 phút)

- GV dùng giọng hát hoặc nhạc cụ thể hiện các ví dụ minh họa về nhịp lấy đà.
- GV đặt các câu hỏi gợi mở để HS tự tìm hiểu, phát hiện kiến thức. Tham khảo các câu hỏi dưới đây:

Nhịp $\frac{2}{4}$ (nhịp $\frac{3}{4}$) có mấy phách trong một ô nhịp? Ô nhịp bắt đầu bài hát Xòe hoa (bài hát Bụi phấn) có đủ số phách theo quy định hay không?...

- GV nhận xét phân trả lời của HS và giới thiệu về nhịp lấy đà.
- GV yêu cầu HS kể tên những bài hát có nhịp lấy đà trong SGK Âm nhạc 7.

3. Trải nghiệm và khám phá: Tạo ra 3 nét nhạc có nhịp lấy đà; hát những câu có chủ đề về năm học mới với giai điệu tùy ý (khoảng 4 – 5 phút)

- GV nêu yêu cầu rồi cho HS hoạt động theo nhóm.
- GV yêu cầu các nhóm (hoặc đại diện nhóm) báo cáo kết quả hoạt động.
- GV nhận xét và đưa ra đáp án. Tham khảo một vài đáp án dưới đây:

Cuối tiết học, GV chốt lại yêu cầu của tiết học và nhận xét giờ học.

TIẾT 2

Hoạt động khởi động: GV lựa chọn một trong các hình thức: vận động theo nhạc, hát tập thể, trò chơi âm nhạc, đồ vui,...

1. Một số thể loại ca khúc (khoảng 18 – 20 phút)

– GV cho HS nghe trích đoạn ca khúc ở một vài thể loại như: hành khúc; nghi lễ, nghi thức; trữ tình; hát ru.

– GV nêu một vài câu hỏi để HS thảo luận nhóm. Tham khảo các câu hỏi dưới đây:

Ca khúc là tác phẩm âm nhạc được thể hiện bằng giọng hát hay bằng nhạc cụ? Ca khúc được chia thành những thể loại nào? Mỗi thể loại có đặc điểm gì? Kể tên một vài bài hát thuộc từng thể loại.

– GV nhận xét phần trả lời của HS và giới thiệu:

Ca khúc là những bài hát có cấu trúc ngắn gọn và giai điệu hoàn chỉnh. Ca khúc được phân chia thành nhiều thể loại khác nhau dựa vào nội dung, tính chất âm nhạc hoặc căn cứ vào phương thức trình diễn, hoàn cảnh sử dụng,... Có thể kể tới một số thể loại ca khúc như:

+ *Ca khúc hành khúc là những bài hát có tính chất khoẻ khoắn, thúc giục, tiết tấu phù hợp cho đoàn người đi đều bước. Cấu trúc các bài hành khúc thường rõ ràng, mạch lạc, vuông vắn. Giai điệu các bài hành khúc thường được dàn nhạc kèn diễn tấu trong các cuộc diễu binh, diễu hành,... Ví dụ: Hành quân xa (Đỗ Nhuận), Hành khúc*

Đội Thiếu niên Tiên phong Hồ Chí Minh (Phong Nhã),...

+ Ca khúc nghi lễ, nghi thức là những bài hát chính thức dùng trong nghi lễ của một quốc gia, một dân tộc, một tổ chức đoàn thể,... Những bài hát này thường có tính chất trang nghiêm, nội dung ca ngợi hoặc kêu gọi, hiệu triệu. Ví dụ: Tiến quân ca (Văn Cao), Thanh niên làm theo lời Bác (Hoàng Hoà), Cùng nhau ta đi lên (Phong Nhã),...

+ Ca khúc trữ tình là những bài hát giàu tình cảm, có giai điệu mềm mại, uyển chuyển. Nội dung lời ca thường thể hiện tình yêu thiên nhiên, đất nước, con người,... Ví dụ: Tình ca (Hoàng Việt), Việt Nam quê hương tôi (Đỗ Nhuận), Khi tóc thầy bạc trắng (Trần Đức),...

+ Ca khúc hát ru là những bài hát có âm điệu nhẹ nhàng, êm ái, tiết tấu nhịp nhàng, uyển chuyển. Lời ca trong các bài hát ru thường thể hiện tình cảm yêu thương của người mẹ đối với con. Ví dụ: Lời ru trên nường (Trần Hoàn – Nguyễn Khoa Điềm), Mẹ yêu con (Nguyễn Văn Tý), Ru con mùa đông (Đặng Hữu Phúc),...

Ngoài các thể loại ca khúc kể trên còn có nhiều dạng khác nữa như: ca khúc nghệ thuật, ca khúc ca ngợi lãnh tụ, anh hùng, ca khúc trong lao động, ca khúc hài hước, dí dỏm,... Sự phân chia thể loại trong ca khúc chỉ mang tính chất tương đối; có những bài vừa có tính chất của thể loại này, vừa có tính chất của thể loại khác,...

– GV cho HS xem thêm một số video minh họa khác, hoặc yêu cầu HS trình diễn một vài ca khúc thuộc các thể loại khác nhau.

2. Ôn tập bài hát Ước mơ mùa khai trường; Thể hiện tiết tấu và ứng dụng đệm cho bài hát (khoảng 22 – 25 phút)

2.1. Ôn tập bài hát Ước mơ mùa khai trường

– GV cho HS nghe lại bài hát, kết hợp vỗ tay nhịp nhàng.

– GV mở nhạc đệm và chỉ huy cho HS hát một đến hai lần; chú ý thể hiện nhịp điệu rộn ràng ở đoạn 1 và tình cảm thiết tha, trong sáng ở đoạn 2. GV sửa những chỗ HS hát sai (nếu có).

– GV hướng dẫn HS luyện tập biểu diễn bài hát. Tham khảo 2 hình thức trình bày bài hát dưới đây:

Hát đối đáp ở đoạn 1

Đoạn 1: Nhóm 1: Bầu trời ... cây xanh.

Nhóm 2: Gió hát ... lá bàng.

Đoạn 2: Hai nhóm cùng hát: Oi mùa thu ... tới tương lai.

Hát đối đáp ở đoạn 2

Đoạn 1: Hai nhóm cùng hát: *Bầu trời ... lá bàng.*

Đoạn 2: Nhóm 1: *Ơi mùa thu ... năm học mới.*

Nhóm 2: *Ơi mùa thu ... bầu trời xanh.*

Hai nhóm cùng hát: *Ơi mùa thu ... tới tương lai.*

– GV yêu cầu HS luyện tập rồi trình bày bài hát theo tổ, nhóm, cặp.

2.2. Thể hiện tiết tấu và ứng dụng đệm cho bài hát

a) Thể hiện tiết tấu bằng nhạc cụ gõ và động tác cơ thể

– GV yêu cầu HS vỗ tay theo 2 mẫu tiết tấu:

Mẫu 1: | đen chấm dôi – đơn | đen – lặng | đen chấm dôi – đơn | đen – lặng |

Mẫu 2: | đen – đen | đen – lặng | đen – đen | đen – lặng |

– GV làm mẫu rồi yêu cầu các nhóm luyện tập với trống nhỏ. Chú ý thể hiện đúng cách gõ vào tang trống để tạo ra âm “cắc” và gõ vào mặt trống để tạo ra âm “tùng”.

– GV làm mẫu rồi yêu cầu các nhóm luyện tập với động tác cơ thể.

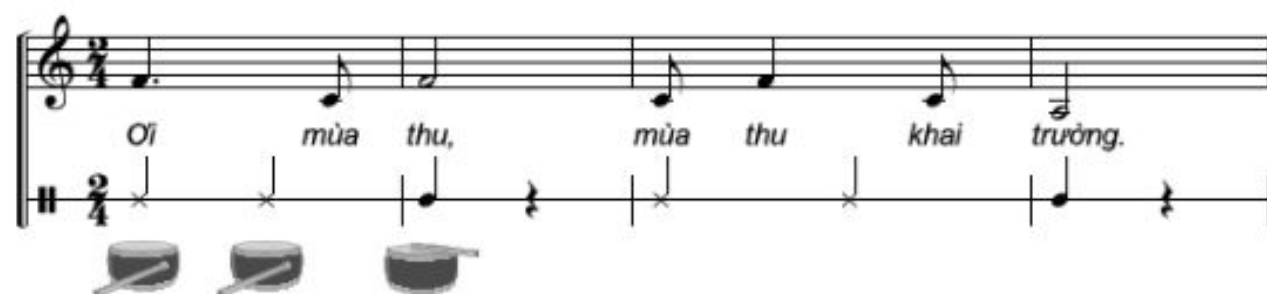
b) Ứng dụng đệm cho bài hát *Ước mơ mùa khai trường*

– GV đệm mẫu các câu hát đầu tiên của đoạn 1 và đoạn 2 rồi yêu cầu HS luyện tập đệm cho 2 đoạn của bài hát.

Đoạn 1

Đoạn 2

– GV yêu cầu HS trình diễn theo nhóm, cặp, cá nhân (có thể vừa hát, vừa gõ đệm hoặc một nhóm hát, một nhóm gõ đệm,...).

Cuối tiết học, GV chốt lại yêu cầu của tiết học và nhận xét giờ học.

TIẾT 3

Hoạt động khởi động: GV lựa chọn một trong các hình thức: vận động theo nhạc, hát tập thể, trò chơi âm nhạc, đố vui,...

1. Luyện đọc gam Đô trưởng; *Bài đọc nhạc số 1* (khoảng 20 – 22 phút)

1.1. Luyện đọc gam Đô trưởng

– GV sử dụng đàn lấy cao độ chuẩn rồi hướng dẫn HS đọc gam Đô trưởng đi lên và đi xuống theo các mẫu âm khác nhau. Tham khảo các mẫu âm dưới đây:

1.2. *Bài đọc nhạc số 1*

– GV giới thiệu *Bài đọc nhạc số 1*.

– GV hướng dẫn HS tìm hiểu *Bài đọc nhạc số 1*: Có những cao độ và trường độ nào? Có mấy nét nhạc? Nốt nhạc kết thúc cần ngân dài mấy phách?

– GV hướng dẫn HS luyện tập tiết tấu:

Mẫu tiết tấu 1

Mẫu tiết tấu 2

– GV hướng dẫn HS đọc từng nét nhạc kết hợp gõ phách, sau đó ghép nối các nét nhạc với nhau (bài đọc nhạc có 2 nét nhạc: $4n + 5n$).

– GV hướng dẫn HS đọc nhạc kết hợp đánh nhịp.

– GV yêu cầu HS trình bày bài đọc nhạc theo tổ, nhóm, cặp, cá nhân.

2. Hoà tấu (khoảng 21 – 23 phút)

– GV yêu cầu HS tự tìm hiểu bài hoà tấu và các ngón bấm để chơi phần bè của mình.

– GV chơi mẫu từng bè nhạc cụ (giai điệu, hoà âm, gõ đệm).

– GV hướng dẫn ngón bấm, cách chơi cho từng bè rồi yêu cầu HS tập chơi từng nét nhạc, sau đó ghép nối các nét nhạc với nhau. Tham khảo gợi ý ngón bấm cho kèn phím dưới đây:

– GV yêu cầu từng bè trình diễn phần bè của mình.

– GV hướng dẫn các bè ghép với nhau từng nét nhạc.

– GV yêu cầu HS luyện tập rồi trình diễn bài hoà tấu theo tổ, nhóm.

* **Lưu ý:** Trường nào chưa có điều kiện dạy nhạc cụ thể hiện giai điệu có thể lựa chọn các hoạt động dưới đây để thay thế:

+ Dùng đọc nhạc thay thế cho nhạc cụ thể hiện giai điệu khi luyện tập bài hoà tấu.

+ Sáng tạo thêm các mẫu gõ đệm cho bài hát: dùng các loại nhạc cụ gõ khác nhau; đa dạng động tác cơ thể; gõ bằng các vật dụng như cốc, bút, vỗ tay lên mặt bàn,...

+ Tăng cường hoạt động gõ đệm khi nghe nhạc.

+ Tăng cường hoạt động trải nghiệm và khám phá.

Cuối tiết học, GV chốt lại yêu cầu của tiết học và nhận xét giờ học.

TIẾT 4

Hoạt động khởi động: GV lựa chọn một trong các hình thức: vận động theo nhạc, hát tập thể, trò chơi âm nhạc, đồ vui,...

1. Ôn tập bài hoà tấu (khoảng 15 – 17 phút)

– GV yêu cầu HS ôn luyện các bè theo nhóm hoặc cá nhân.

– GV yêu cầu từng bè trình diễn phần bè của mình. GV sửa những chỗ HS chơi nhạc cụ chưa đúng (nếu có).

- GV yêu cầu các bè hoà tấu cùng nhau.
- GV yêu cầu HS luân chuyển tập chơi các bè khác nhau (bài tập mở, có thể không thực hiện).
- GV yêu cầu HS trình diễn bài hoà tấu theo tổ, nhóm.

2. Ôn tập bài hát *Ước mơ mùa khai trường* (khoảng 17 – 18 phút)

- GV mở nhạc đệm và chỉ huy cho HS hát một đến hai lần; chú ý thể hiện sắc thái vui tươi, rộn ràng ở đoạn 1 và thiết tha, trong sáng ở đoạn 2. GV sửa những chỗ HS hát sai (nếu có).
- GV yêu cầu các nhóm ôn luyện theo các hình thức: hát đối đáp; hát kết hợp gõ đệm bằng trống con hoặc bằng động tác cơ thể.
- GV yêu cầu các nhóm biểu diễn bài hát với các hình thức khác nhau: hát đối đáp; hát kết hợp gõ đệm; hát kết hợp vận động;...
- GV yêu cầu HS sáng tạo các động tác cơ thể (khác mẫu trong SGK) để đệm cho bài hát (bài tập mở, có thể không thực hiện).

3. Trải nghiệm và khám phá: Hát những câu có chủ đề về năm học mới với giai điệu tùy ý (khoảng 8 – 10 phút)

- GV nêu yêu cầu và làm mẫu một câu, sau đó cho HS hoạt động theo nhóm. Tham khảo một số mẫu dưới đây:

- GV yêu cầu các nhóm (hoặc đại diện nhóm) báo cáo kết quả hoạt động.
- Cuối tiết học, GV chốt lại yêu cầu của Chủ đề 1 và nhận xét giờ học.

**Mang cuộc sống vào bài học
Đưa bài học vào cuộc sống**

BỘ SÁCH GIÁO KHOA LỚP 7 Cánh Diều

1. Ngữ văn 7 (Tập một, Tập hai)
2. Toán 7 (Tập một, Tập hai)
3. Giáo dục công dân 7
4. Lịch sử và Địa lí 7
5. Khoa học tự nhiên 7
6. Công nghệ 7
7. Tin học 7
8. Giáo dục thể chất 7
9. Âm nhạc 7
10. Mỹ thuật 7
11. Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp 7
12. Tiếng Anh 7 Explore English

TÌM ĐỌC

CÁC SÁCH BỔ TRỢ VÀ THAM KHẢO LỚP 6 (Cánh Diều)
THEO TỪNG MÔN HỌC

Quét mã QR hoặc dùng trình duyệt web để truy cập
website bộ sách Cánh Diều: www.hoc10.com

SỬ DỤNG
TEM CHỒNG GIÁ

ISBN: 978-604-367-031-8

9 786043 670318